

కు క్క

నారాయణరావుకు రోజూ దేవాలయానికి వెళ్ళే అలవాటు.

ఏ ఊరు వెళ్ళినా సాయంకాలం అలా షికారువెళ్ళి దూరంగా ఏదేనా గోపురం కనిపస్తే దగ్గరగా వెళ్ళి దైవదర్శనం చేసుకుని కాసేపు మంటపంలో కూచుని ప్రశాంతతను అనుభవిస్తేనేగాని తృప్తి ఉండదు; ఆ రాత్రి అతడికి సుఖంగా నిద్రపట్టదు.

అతడికి భగవద్భక్తిని గురించి విశేషంగా యేమీ తెలియదు. సనాతనాచార సంప్రదాయాల యెడ విశ్వాసం కూడా యేమీ లేదు. పురాణ పురుషుల మహిమలూ భారతభాగవతాలలోని కథలూ, ఋషులను గురించిన కథలలోని అసంభావ్యములైన విషయాలూ నారాయణరావు పట్టించుకోడు. ఆ కథలలోని ఆ మహాపురుషుల జీవితాలలోని సంఘటనలకు సంబంధించిన అంతర్ధారాలను గురించి అతడు ఆలోచించడు. సరిపెట్టుకోలేని కొన్ని విషయాలను గురించి సమాధానపడేందుకు ప్రయత్నించడు.

అయినా రోజూ దేవాలయానికి వెళతాడు.

ఏదో తనను నిలువనీయని ఒక ఆర్తికి కొంత ఉపశమనాన్ని ఆలయంలో పొందగలిగినట్లు అతడు భావించుకొనటం వలన రోజూ వెళతాడని చెప్పుకోవచ్చు. ఏదో వొక జిజ్ఞాస, ఒక ఆరాటం. నారాయణరావు మనశ్శాంతిని ఎప్పుడూ కొల్లగొడుతూనే ఉంటుంది.

చిన్నతనంనుంచీ అతడికి ఆలయానికి వెళ్ళే అలవాటుంది.

పెద్దయిన తరువాత గూడా అతడి కా అలవాటుపోలేదు. చిన్నప్పటి అలవాటు కాబట్టి బిడియంగానూ సిగ్గుగామా ఏమీ ఉండదు-క్రొత్త వాళ్లు తాను గుడికి వెళుతున్నప్పుడు చూసినా.

అయితే గుడికి ఎందుకుపోవాలి? అన్న ప్రశ్న వచ్చినప్పుడు సరియైన సమాధానం రాక నారాయణరావు కళవళపడేవాడు. నీతి ముఖ్యంకాని భక్తికాదని అతడికీ తెలుసు. అనేకమంది నీతిలేని వాళ్లు గుళ్ళో తనకు తారసపడుతూ ఉండటమూ చూస్తూవున్నాడు. అయినా ఇన్ని ఆలోచనలు తనకెందుకు? ఈ విషయాలన్నీ ఆలోచన చేసి నిగ్గు తేల్చగల సమర్థత తనకులేదు. తన అలవాటును పోగొట్టుకొనవలసిన అవసరం మాత్రం లేదన్న నిశ్చయానికి మాత్రమే అతడు రాగలిగాడు.

కాని ఒకందుకు అతడు విపరీతంగా బాధపడతాడు. దేవాలయంలోకి వెళ్ళి భగవంతునిముందు చేతులు జోడించి నిలిచి మనసు లగ్నం చేయాలని ఆరాటపడుతున్న సమయంలోకూడా అనేక కామనలు, ఈర్ష్యాద్వేషాలు, తప్పుడు ఆలోచనలు, స్వార్థం, అసూయ, జీవితంలో అసంతృప్తి తనను విడిచిపెట్టిపోయేవికావు.

ఎప్పటికై నా వీటన్నిటినుండి విముక్తి లభిస్తుందనే ఆశతోనే, ప్రయోజనంతోనే నారాయణరావు రోజూ గుడికి వచ్చి ప్రదక్షిణలు చేసి దైవదర్శనం చేసుకుంటున్నాడు.

నారాయణరావుది జాలిగుండె. మెత్తనిమనసు. తన బలహీనతలను గురించి తనకు ఊణ్ణంగా తెలుసు. వాటిని వదుల్చుకోలేనందుకు ఏకాంతంగా సిగ్గుపడుతుంటాడు. తనని తానే నిరసించుకుంటూ వుంటాడు.

'డిగ్రీకోర్సు' పూర్తిచేసి నారాయణరావు ఎమ్. ఏ. చదువుకునేందుకు హైదరాబాదు వచ్చాడు. యూనివర్సిటీలో చేరిపోయి హాస్టలులో వుంటూ చదువుసాగించాడు. హాస్టల్లో భోజనంతోకూడా యెలానో రాజీపడ్డాడుగాని ప్రముఖంగా దగ్గర్లో ఎక్కడా దేవుడి గుడి లేకపోవటం అతడికి సమస్యే అయింది. ఎటుపోవాలన్నా సిటీబస్

మీద రెండు మూడుమైళ్లు వెళ్ళవలసిందే. ఒంటరిగా ఏదో బీద. తనంతో బాధపడుతున్నట్లున్న దేవుళ్ళను చూస్తే అతడికి భయమూ, దిగులూ. అందుచేత నిత్యనై వేద్య దీపారాధనలతో కలకలలాడుతూ, నలుగురూ వచ్చిపోతూ వుండే గుడికి పోవటమే నారాయణరావుకి యిష్టం.

హైదరాబాదుకు వచ్చిన వారం రోజుల్లో ఇది ఒక ప్రముఖ సమస్యగా పరిణమించి నారాయణరావు దిగులుపడ్డాడు. హాస్టల్లో చుట్టూ పట్ల గదుల్లో ఉన్నవాళ్ళను కొందరిని వాకబు చేశాడు. వాళ్ళలో కొందరు నారాయణరావును వింతగా చూశారు. కొందరు పరిహాసంగా చూశారు. కొందరు అనాగరకు డన్నట్లు చూశారు. కొందరు మాత్రం మెచ్చుకుని గౌరవించారు.

సరే ఒక మిత్రుడు, పాపం. నారాయణరావును వెంటపెట్టు కొని ఒక సాయంకాలం చిక్కడపల్లిలో వెంకటేశ్వరస్వామి ఆలయానికి తీసుకునివెళ్ళాడు. నారాయణరావుకు చాలా సంతోషమైంది. కాని ఇదీ వొక సమస్యే. రోజూ రావాలంటే రెండు మూడుగంటల పని. ఎనిమిదిన్నర దాటితే హాస్టల్లో భోజనం వుండదు. బస్కోసం వెయిట్ చేయటం, యువతీమండలి స్టాప్ దగ్గర దిగి కొంతదూరం నడవటం ఇవన్నీ సమస్యలే. అందువలన ఎప్పుడో వారంరోజుల కోసారి మాత్రమే దేవాలయానికి వెళ్ళగలుగుతున్నాడు.

ఓరోజున నారాయణరావు దేవాలయానికి వెళ్లాడు. సాయంకాలం పొడిపొడిగా చినుకులుపడి వెలిశాయి. అవాళ గుళ్ళో తొక్కిడిగా లేదు. మళ్ళీ వానవచ్చే సూచనలు కనపడుతున్నాయి. ఒకరూ ఇద్దరూ వచ్చి దండం పెట్టుకొని వెళుతున్నారు. ఆవాళెందుకో మనసు కొంచెం ప్రశాంతంగా వుంది. మంటపంలో చాలాసేపు కూచుండి పోయాడు నారాయణరావు. ఇంతలో వాన వచ్చింది. ఆ దృశ్యం మనోహరంగా ఉంది.

పొద్దుపోతున్నదని నారాయణరావు లేచాడు. అప్పటి కింకా సన్నగా తుప్పరపడుతూనే ఉంది. సింహద్వారందాకా వచ్చి యాథా

లాపంగా తన చెప్పులజతకోసం వెతుక్కున్నాడు. తన చెప్పులు కనిపించలేదు. చాలా జాగ్రత్తగా చుట్టుప్రక్కల ప్రదేశమంతటా వెతికాడు, కాని ఎక్కడా కనిపించలేదు.

నారాయణరావుకి చాలా విచారం కలిగింది. యూనివర్సిటీలో చేరేముందే వాటిని కొనుక్కున్నాడు. ఖరీదుకూడా ఎక్కువే. పన్నెండు రూపాయలైనవి. మళ్ళీ కొనుక్కోవాలన్నా ఇప్పుడు తనకు చేత కాదు. ఎవరినో అప్పు అడగాలి.

ఎవరో కావాలనే తీసుకొని వెళ్లారన్న ఆలోచన ఎంతో బాధాకరంగా ఉంది అతడికి. అక్కడ దేనికోసమో వెతుకుతూంటే సింహద్వారంముందు పూలూ, పళ్లూ కొబ్బరికాయలూ అమ్ముకుంటూ ఉండే వాళ్ళు 'ఏమిట'ని అడిగారు. నారాయణరావుకు వాళ్లు తనను అట్లా అడగటం ఇష్టంలేదు. ఐనా తాను అక్కడ తచ్చాడుతుంటే అడిగారు కాని వాళ్ళ తప్పేముంది? "చెప్పులు కనపడటం లేదు." అని చెప్పాడు.

అక్కడున్నవాళ్ళలో కొందరు వెకిలిగా నవ్వితే నారాయణరావుకు కత్తిపెట్టి పొడిచినంత బాధ కలిగింది. ఎవరో సానునయంగా "ఎవరో దుర్మార్గులు యెత్తుకొనిపోయి వుంటారు" అని సానుతాపం వెల్లడించారు.

నారాయణరావుకు వీళ్ళ వోదార్పుకాని, వాళ్ళ పరిహాసంకాని పట్టలేదు. మనుషుల దుర్మార్గమే మనస్సును అమితంగా బాధిస్తున్నది. "ఈమధ్య యిట్లా చెప్పులు పోవటం జాస్తి అయింది." అన్నారొకరు.

నారాయణరావు తల ఎత్తి చూస్తే అక్కడ 'చెప్పుల దొంగలు-జాగ్రత్త' అని పెద్ద పెద్ద అక్షరాలతో వ్రాసిన ఒక అట్టవ్రేలాడగట్టబడిఉంది. నారాయణరావుకు అమితమైన బాధ కలిగింది. దేవాలయంలోకూడా సినిమా హాలులో లాగానూ, రైలుబండిలో లాగానూ 'దొంగలున్నారు జాగ్రత్త' అని వ్రాసిఉన్నందుకు అత

డెంతో ఖిన్నుడై నాడు. తన చెప్పులుపోవటం సంగతి అట్లావుంచి ప్రపంచం ఇలా అయిపోవటం అతడు భరించలేడు.

ఇంతలో ఓ వృద్ధుడు అక్కడికి వచ్చాడు. బిళ్ళగోచీ పెట్టు కుని, పైన ఉత్తరీయం వేసుకుని సింహద్వారందగ్గర నిల్చుని నమస్కారం చేస్తున్నాడు. ఆయన ప్రక్కకు తిరిగి అక్క డెవరినో ప్రశ్నించాడు. వాళ్ళు చెప్పారు. ఆ వృద్ధుడు ఎంతో బాధపడిపోయి “అయ్యో! ఎంత చెడ్డకాలం వచ్చింది? మనుషులంతా ఏమైపోతున్నారు? దేవాలయంలో చెప్పులు దొంగిలించినవాడికి కుక్కజన్మ వస్తుందని శాస్త్రం చెపుతున్నది. వా డెవడో కుక్కై పుడతాడు” అని బాధగానూ, కోపంగానూ, నిరసిస్తున్నట్లు అని గుళ్ళోకి వెళ్ళి పోయాడు.

నారాయణరావు వొట్టి పాదాలతోనే తిరిగిపోయినాడు. అతడి సున్నితమైన మనస్సు విపరీతంగా బాధపడసాగింది. వా డెవడో తన చెప్పులను ఆరుకో ఏడుకో అమ్ముకుంటాడు. ఒక రోజో రెండు రోజులో ఖర్చు పెట్టుకుంటాడు. అంతటితో జీవితం ముగిసి పోతుందా? అయ్యో! ఎవరో వాడు! తన చెప్పులను దొంగిలించిన వాడు! వాడిపైన యెంతో జాలి కలిగింది నారాయణరావుకు.

ఆ రాత్రంతా అదే ఆలోచనతో, అదేదుఃఖంతో, దిగులుతో, అసంతృప్తితో గడిపాడు నారాయణరావు. నారాయణరావుకు ఆ రాత్రి సరిగా నిద్రపట్టలేదు. చిత్ర విచిత్రమైన కలలు వచ్చాయి. కలలనిండా దుఃఖమూ, భయమూ, దిగులూ, జాలీ, అసంతృప్తి!

తనకు తొమ్మిదేళ్ళప్పుడు—స్కూలునుంచి ఇంటికి తిరిగి వస్తుంటే పదిమంది పెద్దవాళ్లు పెద్ద పెద్ద లాఠీకర్రలూ నాటు కట్టెలూ పట్టుకుని ఓ కుక్కను తరుముతున్నారు. అది వాళ్ళకు చిక్కకుండా పోవాలని భయంతో, మొండి తెగింపుతో, క్రౌర్యంతో ప్రయత్నం చేస్తున్నది. అయినా పదిమందీ తలో దిక్కు చేరి చుట్టుముట్టారు. నల్లకుక్క. కళ్ళు ఎర్రగా మండిపోతున్నాయి. నోటివెంబడి చొల్లు

కారిపోతున్నది. మధ్య మధ్య ఎర్రని రక్తపుజీరలు కూడా నోటి వెంట పడుతున్నాయి. ముడుచుకొని 'కుయ్యో మొర్రో రక్షించండ్రోయ్' అంటూ దీనంగా, దిగులుగా వేడుకుంటున్నట్లు, ప్రాధేయపడుతున్నట్లు చూస్తూ తనను తాను అర్పించుకుంది. ఎవరికీ జాలిలేదు. దయలేదు. అన్ని కర్రలూ ఒక్కసారిగా దానిమీదే పడ్డాయి. ఎముకలు పిండిపిండి అయిపోయినయ్. రక్తపు మడుగులో కుక్క కుప్ప కూలిపోయింది. తల పగిలిపోయింది. పలువరుస వికృతంగా బయటకు పొడుచుకొని వచ్చింది. కాళ్ళూ తోకా ఆడిస్తూ విలవిలలాడి కుయ్యో మని పేగులన్నీ బయటపడేలా అరుస్తూ ప్రాణాలు విడిచింది.

తాను చూడలేకపోయినాడు నారాయణరావు. కాని తనముందే జరిగింది ఇంత ఘోరం. తాను ఆ గుంపును తప్పించుకొని ఇంటికి పోవటానికి వీలేదు. దారిలేదు. చూడవలసి వచ్చింది. చూశాడు. తరువాత రెండురోజులు జ్వరంకూడా వచ్చింది. అది పిచ్చి కుక్కట. అంతకు క్రితం రోజున ఇద్దరు చిన్నపిల్లలను కరిచింది. ఒకడు క్రితంరోజు, ఒకడు ఈ రోజు ఆస్పత్రిలో చచ్చిపోయినారు. ఆ దుఃఖంతో రెచ్చిపోయినారు మనుషులు.

ఇంకోసారి తమ ఇంట్లోనే ఒక కుక్క అలవాటుగా పెంపుడు కుక్కలాగా ఉండేది. ఇంటిల్లిపాదీ ఎంతో మాలిమిగా ఉండేవాళ్ళు దానితో. ఎంతో ప్రేమించేవాళ్ళు. ఎవరినీ ఏమీ అనేది కాదు. నోట్లో వేళ్ళు పెట్టినా ఏమీ అనేదికాదు. చెవులు పట్టి లాగినా, చిన్నపిల్లలు తోక పట్టిలాగినా, కొట్టినా 'భౌ' మని కూడా దడిపించేదికాదు. ఎక్కడెక్కడో వొకకబళం తిని రాత్రికి మాత్రం పడుకోటానికి చేరేది. అమిత సాధువుగా ఉండేది ఆ కుక్క. ఓసారి పుండువంటి చలికాలంలో వేపచెట్టుకింద ఇసుక కుప్పచాటున ఎనిమిది పిల్లలను పెట్టిందాకుక్క. ఇంటి మరామత్తుకోసం ఇసుకను తోలించారప్పుడు. కాని ఆ చలికో మరి దేనికో ఆ పిల్లలు బ్రతకలేదు. పదిహేను ఇరవై రోజుల తరువాత ఒక పిల్ల చనిపోతే పనివాళ్ళచేత తీసి పారేయిం

చారు. ఆ తరువాత వరసగా రెండు మూడూ రోజుల కో పిల్ల చొప్పున అన్ని పిల్లలూ చనిపోయినయ్యే. పాపం! దాని దుఃఖం దుఃఖంకాదు.

ఆచెట్టుకింద మూమాస్తూ అన్నం నీళ్ళూ మాని ఆరైల్లు 'ఓ' అని కేకలు పెడుతూ కృశించి కృశించి చనిపోయింది. రోజూ మూడు పూటలూ వచ్చి కుయ్యోమని యేడ్చేది. వెళ్ళగొట్టినా వెళ్ళి మళ్ళీ వచ్చేది. దాని అవస్థ చూస్తుంటే ఇంట్లో ఉన్న వాళ్ళందరికీ కడుపు తరుక్కునిపోయేది. అమ్మ ఒకరోజు అన్నంముందు కూర్చుని కళ్ళ నీళ్ళు పెట్టుకుంది కూడా. అప్పటినుంచీ ఇంట్లో అందరికీ కూడా కుక్కను చేరదీయాలంటే భయమూ దిగులూ అయ్యేది.

ఓసారి గాలివాన పట్టుకుని నాలుగు రోజులదాకా వదలలేదు. ఎడతెరిపిలేకుండా వాన కురిసింది. తలుపులు వేసినా కిటికీ రెక్కల్లోంచి, తలుపు సందుల్లోంచి ఇల్లంతా తడిసిపోతున్నది. బయటి ప్రపంచమంతా హోరుమని వొకటే వాన.

తలుపులు కొట్టినట్టుగా వినపడితే తానే వోరవాకిలిగా తెరచి చూశాడు నారాయణరావు. కుక్కపిల్ల వొకటి చలికీ వానకూ ముద్దయి పోయి వొణుకుతూ కాళ్ళతో తలుపును రాస్తున్నది. తలుపు తెరవగానే నిస్సహాయంగా చూసింది. ఆ చూపు కడుపులో చేయిపెట్టి కెలికినట్టైంది నారాయణరావుకు. ఇంకొంచెం సందుచేశాడు. ఒక్క దూకుతో లోపలకు వచ్చి పడింది కుక్కపిల్ల. పెట్టెలచాటుకు చేరి ముడుచుకొని పడుకున్నది. తరువాత రెండు రోజులకు కాని వాన తగ్గలేదు. ఈ రెండు రోజులూ పడుకున్నచోటును వదిలిపెట్టలేదు కుక్కపిల్ల. ముడుచుకుని పడుకుని అర్థనిమీలిత నేత్రాలతో మహదానందం అనుభవించసాగింది. ఏమన్నా పెట్టినా కూడా తినలేదు. వాన వెలిసి గాలిహోరు తగ్గి ఆకాశం నిర్మలమై ఎండకాసిన తరువాత కూడా ఆ కుక్కపిల్లను ఇంట్లోంచి ఎవరూ వెళ్ళగొట్టలేకపోయారు. వెళ్ళగొడదామని ఎంతప్రయత్నించినా ఏ అర్ధరాత్రో వచ్చి ఓమూల ముడుచు

కాని పడుకొనేది. కాలిగోళ్ళతో తలుపులు గీరి తలుపు తెరవగానే లోపలకు దూరేది. ఆరు నెలల్లో అందరికీ మాలిమైపోయింది. ఒక పూట ఒక కరుడు అన్నంపెడితే కుటుంబంలో తానూ వొకతెగా మెలిగి పెద్దదైంది.

కాని ఒకరోజు చొంగ కార్చుకుంటూ ఇంటికి వచ్చింది. ఇంటిలో నడిచినంతమేరా చొంగే. మూతిమధ్యలో పెద్దరాయి ఇరుక్కుని పోయినట్లుగా చీలిపోయింది. రెండు దవడలూ కలుసు కోవటమేలేదు. నారాయణరావు పరీక్షగా చూశాడు. ఏదో పెద్ద ఎముక విరిగినట్లుగా ఉంది పళ్ళసందున. ఇంట్లో వాళ్ళంతా దాన్ని చూసి అసహ్యించుకున్నారు. అన్నం పెడితే తినలేకపోయింది. పాలుపోస్తే కతకలేకపోయింది. వారం రోజులు అలానే బాధపడింది. కడుపులోకి ఏమీ ఆహారంలేకుండానే. తరువాత వెటర్నరీ హాస్పిటలుకు తీసుకవెళితే ధనుర్వాతమో ఏదోవాతమో అన్నారు. తరువాత రెండురోజులకు చచ్చేపోయింది.

ఇంకోసారి ఓ చిన్న కుక్కపిల్ల బజారులో బండికింద పడి నలిగిపోవటం చూశాడు. ఇంకో గజ్జికుక్క పిల్లను పెద్దకుక్కలన్నీ పీకి పెట్టడం చూశాడు. ఇవన్నీ నారాయణరావుకు ఆ రాత్రి కళ్ళముందు తిరిగినయ్యే. ఇవే కలలు.

ప్రొద్దున లేవగానే నారాయణరావు ఏపనీ చేసుకోలేక పోయాడు. తన చెప్పులు దేవాలయంలో పోయినవని, ఎవరో దొంగ ఎత్తుకునిపోయినాడని ఎవరితోనూ చెప్పలేదు. అట్లా చెప్పటం కాని, ఆ ఆలోచన మనసులోకి రావటంకాని అతని కెంత మాత్రమూ ఇష్టంలేదు. పక్క రూంలో ఉంటున్న స్నేహితుణ్ణి అడిగి అప్పు తీసుకుని ఆ సాయంకాలమే బజారుకువెళ్ళి నారాయణరావు చెప్పుల జత తీసుకున్నాడు.

అవాళ క్లాసులకు కూడా హాజరుకాలేకపోయినాడు.

ఆ సాయంకాలానికే దేవాలయానికి వెళ్ళి దేవుడిముందు నిలబడి మనస్సంతా ఏకాగ్రంచేసి కళ్ళు తడిసిపోతూ ఉండగా తన చెప్పులు ఎత్తుకొనిపోయిన అతడు వాటిని కావాలని దొంగతనం చేసి ఉండడనీ, పొరపాటున తన చెప్పులేననుకొని తొడుక్కుని వెళ్ళి ఉంటాడనీ, ఇంటికి వెళ్ళిన తరువాత మాసుకొని పొరపాటు జరిగినందుకు నొచ్చుకుని ఉంటాడనీ, ఒకవేళ, పొరపాటున, తెలియక, మూర్ఖత్వంవలన, బీదతనం వలన కావాలనే తీసుకొని వెళ్ళినా తన మీద దయ చూపి అతణ్ణి రక్షించాలనీ, ఈ చిన్న తప్పుకు అతడికి కుక్క జన్మ ససేమిరా రాకుండా వుండాలనీ నారాయణరావు ఎంతగానో ప్రార్థించాడు. అప్పటికిగాని వీధిలో కుక్కను చూసినప్పుడు మనస్సు ఉలికిపడటంనుండి తేరుకొనలేదు.

సింహద్వారం బయటికి వచ్చి భయంభయంగా తన చెప్పులు తొడుక్కుని ఏవేవో ఆలోచనలతో కళ్ళు తుడుచుకుంటూ బస్స్టాపు వరకూ నడచివచ్చి యాదాలాపంగా తన చెప్పులవేపు చూసుకుంటే “అయ్యో భగవంతుడా? ఈ చెప్పులు ఇవాళ తాను కొన్నవేనా?” అన్న ప్రశ్న మళ్ళీ అతడి కళ్ళు తడిపింది.